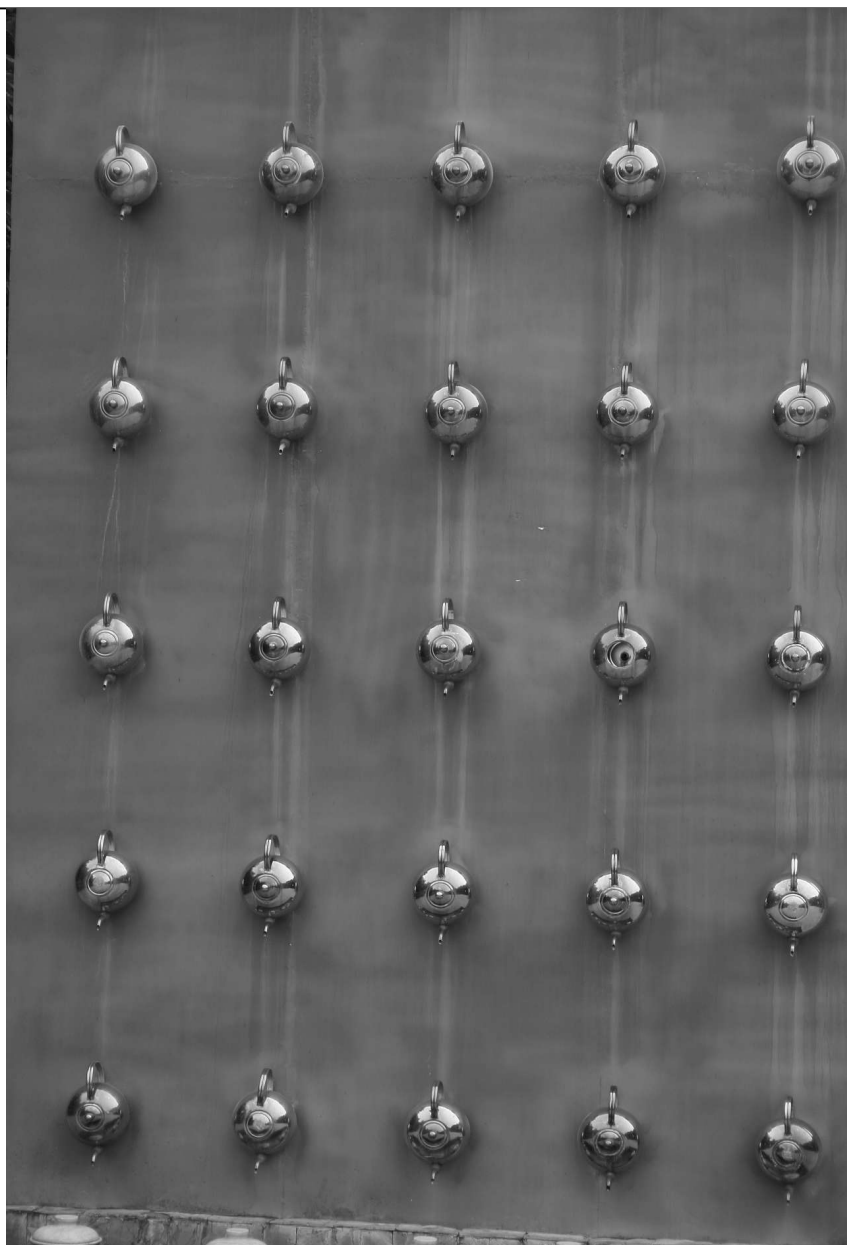

MONITOR CHINY-BAŁKANY

LUTY 2018

„Monitor Chiny-Bałkany” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualnymi stosunkami bilateralnymi państw Półwyspu Bałkańskiego z Chinami ze szczególnym naciskiem na współpracę w ramach formatu 16+1 oraz inicjatywy Pasa i Szlaku. Monitor opracował mgr Przemysław Ciborek – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHINY-BAŁKANY

LUTY 2018

2 lutego: Dirty Monkey Films z siedzibą w Hongkongu inwestuje w serbską produkcję filmową. Produkcja fabularna oparta na dziełach Fiodora Dostojewskiego w reżyserii znanego serbskiego filmowca – Emira Kusturica, zostanie częściowo nakręcona w Chinach. Film ma przedstawiać historię młodej chińskiej gimnastyczki podróżującej po Europie. Współpraca z hongkońskim przedsiębiorstwem ma zagwarantować dystrybucję serbskiej produkcji do ponad 25 tys. sal kinowych w Państwie Środka.

5 lutego: chińska inwestycja remedium na problem bezrobocia w Serbii. Anonsowana w zeszłym miesiącu inwestycja China Road and Bridge Corporation (CRBC) przewidująca konstrukcję parku przemysłowego w okolicach Belgradu, ma utworzyć pośrednio do 50 tys. nowych miejsc pracy. Projekt bezpośrednio utworzy ok. 10 tys. miejsc pracy, natomiast szacowany przez serbski rząd efekt spillover na krajowym rynku pracy ma docelowo pięciokrotnie powiększyć liczbę osób pracujących w ramach serbsko-chińskiej inicjatywy.

8 lutego: Yannis Dragasakis: nie chcemy jednostronnej, specjalnej relacji gospodarczej (z Chinami). W wywiadzie dla Nikkei Asian Review, grecki premier powiedział, iż Grecji zależy na bliskich stosunkach z Chinami, jednak jest również zainteresowana budowaniem silnych więzi gospodarczych z Japonią, Indiami i innymi azjatyckimi krajami. Nadmierne uzależnienie od chińskiego kapitału nastąpiło wraz z globalnym kryzysem finansowym z 2008 roku. Obawy Grecji odzwierciedlają stanowisko UE w sprawie chińskich inwestycji na kontynencie. Grecki premier skomentował również chińską inwestycję w porcie w Pireusie, twierdząc iż nie chce, aby pełnił on jedynie funkcję węzła transportowego, oczekując tym samym utworzenia nowych baz produkcyjnych i przetwórczych. Solą w oku greckiego rządu w związku z ww. inwestycją stanowi również fakt, iż Chiny nie zaproponowały Grecji podpisania memorandum o wzajemnym zrozumieniu w kontekście inicjatywy Pasa i Szlaku.

10 lutego: obchody chińskiego Nowego Roku w Bukareszcie. W wydarzeniu uczestniczył były rumuński prezydent Emil

UNIA EUROPEJSKA WYWIERA POLITYCZNY NACISK NA PAŃSTWA PÓŁWYSPU BAŁKAŃSKIEGO

W kontekście akcesji państw Bałkańskich w struktury Unii Europejskiej, Bruksela postawiła ultimatum dotyczące ostatecznego rozwiązania kwestii sporów między Macedonią a Grecją oraz Serbii, Kosowa, Chorwacji i Bośni i Hercegowiny. ChRL nie zamierza jednak zrezygnować z ofensywy gospodarczej w państwach regionu.

Constantinescu, rumuńska wicepremier Ana Mirchall oraz ambasador ChRL Xu Feihong. Imprezę uświetnił występ chińskich artystów z Mongolii Wewnętrznej. Impreza została zainicjowana przez ambasadę chińską w Rumunii oraz Romanian-Chinese House - organizację non profit, której działalność opiera się na wzmocnieniu dialogu pomiędzy dwoma państwami.

12 lutego: ekskluzywny wywiad chińskiej badaczki dla albańskich mediów ujawnia plany chińskich przedsiębiorców w stosunku do Albanii. Dr Long Jing, zastępca kierownika Center for European Studies na Shanghai Institutes for International Studies (SIIS) w wywiadzie dla serwisu Albanian News wskazała na nadchodzące chińskie inwestycje w kraju. Oprócz dokonanego już przejęcia całościowego pakietu operatora lotniska w Tiranie w 3 kwartale 2016 r. przez chińskie China Everbright oraz dokonanego w 2013 r. swapu walutowego pomiędzy The Peoples Bank of China a Bank of Albania, chińska badaczka wskazuje na sektor maszynowy – konkretniej w sektor maszyn rolniczych, w który wkrótce mają zainwestować największe chińskie przedsiębiorstwa. Z wywiadu dowiadujemy się również, iż wizyta badawcza naukowców z SIIS w Albanii ma odbyć się pod koniec lutego.

14 lutego: spotkanie premier Rumunii z ambasadorem ChRL. Rumuńska premier Viorica Dancila i chiński ambasador na Rumunię, Xu Feihong oświadczyli, że oba kraje powinny dążyć do intensyfikacji dialogu politycznego i współpracy gospodarczej. Dancila wskazała na sektor transportu i inwestycji infrastrukturalnych, w których Rumunia oczekuje intensyfikacji współpracy z Chinami. W tym kontekście, chodzi o podjęcie wspólnych projektów w zakresie rozwoju transportu drogowego, morskiego oraz lotniczego. Rumuńska premier przekazała również podziękowania za zainteresowanie chińskich partnerów w rozwój infrastruktury kolejowej w kontekście łączności między poszczególnymi europejskimi regionami. Podczas rozmów, sporo uwagi poświęcono również współpracy w dziedzinie energii jądrowej. Obecnie prowadzone są negocjacje na temat budowy dwóch reaktorów jądrowych Cernavoda-3 i 4. Chiński ambasador zwrócił również uwagę na potrzebę intensyfikacji wymiany międzyludzkiej oraz rozwoju turystyki między państwami.

15 lutego: Bułgaria oczekuje zwiększenia liczby chińskich turystów w 2018 roku. Bułgarska minister turystyki Nikolina Angelkova w wywiadzie dla krajowej stacji bTV, iż w 2018 roku oczekuje się przyjęcia ok 40-50 tys. chińskich turystów. Podkreśliła również, iż w momencie rozpoczęcia zintensyfikowanej współpracy turystycznej między resortami, liczba turystów w ujęciu rocznym może wynosić ok. 100 tys. Angelkova potwierdziła informację, iż zaawansowane prace dotyczą również bezpośredniego połączenia lotniczego pomiędzy Pekinem a Sofią. Wzmocnienie branży turystycznej w kraju ma wspomóc działalność Światowej Organizacji Turystyki oraz UNESCO.

16 lutego: chińsko-greckie konsorcjum wygrywa w przetargu Hellenic Republic Asset Development Fund. Konsorcjum złożone z Sichuan Communications Investment Group Co (SCIG) oraz Damco Energy SA, wchodzących w skład grupy Cope-louzos złożyło oficjalne oświadczenie o zawarciu umowy koncesyjnej dotyczącej świadczenia usług finansowania, eksploatacji oraz konserwacji drogi Egnatia, ważnego połączenia tranzytowego na europejskiej trasie E90 pomiędzy Grecją a Turcją.

19 lutego: Rongfeng Holding Group przygotowuje się do przejęcia firmy ubezpieczeniowej w Grecji. Rongfeng wraz ze spółką zależną Shanghai Gongbao Commercial Consulting ogłosiły plany zakupu 75% pakietu kontrolnego największego greckiego ubezpieczyciela Ethniki Hellenic General Insurance. Wartość transakcji ma opiewać na sumę 662 mln USD, jednak według doniesień prasowych suma ta przewyższa łączne aktywa zainteresowanej kupnem strony. Chińskie organy regulacyjne zwróciły się do grupy Rongfeng o uzupełnienie dokumentacji.

22 lutego: powstaną chińskie zakłady recyklingu w Serbii. Przedstawiciele chińskiego Blue Sky Europe International Industry and Trade Technology z siedzibą w serbskim mieście Čuprija powiadomili o gotowości podjęcia inwestycji wartej 12 mln EUR na budowę czterech zakładów recyklingu odpadów tworzyw sztucznych. Chińska firma w 75% procentach kontrolowana jest przez grupę przemysłową Taihe Group Ltd. Pierwsza faza zakłada zatrudnienie 500 pracowników i powinna zostać ukończona do końca 2019 roku. Zakłady te mają zająć się produkcją granulatu z tworzyw sztucznych, który ma zasilić serbski klaster w strefie przemysłowej w Čuprija. Kolejnym etapem inwestycji ma być utworzenie parku przemysłowego w oparciu o inwestycje producentów wykorzystujących powstały z recyklingu granulaty.

22 lutego: wybrano chińskiego wykonawcę bośniackiej autostrady. China Shandong International and Technical Cooperation zostało zakontraktowane do budowy 42-kilometrowego odcinka autostrady łączącej Banja Lukę z Prijedorem. Umowa szacowana na 298 mln EUR zakłada również przyznanie 30-letniej koncesji chińskiemu przedsiębiorstwu po planowanym na 2023 rok ukończeniu budowy autostrady. Po ukończeniu pierwszego etapu, CSITC podejmie się rozbudowy odcinka o kolejne 38 km do miejscowości Novi Grad.

22 lutego: RTB Bor z chińsko-rosyjską inwestycją. Jak [informowaliśmy](#) w zeszłym miesiącu, 8 stycznia prezydent Serbii Aleksandar Vucic [skierował](#) ofertę inwestycyjną poprzez ambasadora Li Manchanga do chińskiego przywódcy, Xi Jinpinga w związku z rozwojem huty RTB Bor. Jak wynika z prezydenckiego komunikatu z dn. 22 lutego, do końca br. serbski rząd planuje zakończenie procesu prywatyzacji państwowej spółki.

22 lutego: spotkanie Merkel-Zaew w kontekście współpracy z Chinami. Mace-doński premier złożył wizytę w stolicy Niemiec. Rozmowy dotyczyły m.in. chińskiej

aktywności gospodarczej w Macedonii. Angela Merkel podkreśliła, iż cała UE dąży do wolności handlowej, jednak musi być ona odwzajemniana. Przestrzegła również, iż sprzeczne z duchem wolnego handlu jest, aby wzrost stosunków gospodarczych między państwami Półwyspu Bałkańskiego łączył się z politycznymi żądaniami. W podobnym kontekście wypowiedział się również Emmanuel Macron, podczas swojej niedawnej wizyty w Chinach, dostrzegając problem nadmiernej otwartości niektórych krajów europejskich na chińskie interesy, które są sprzeczne z interesem europejskim.

26 lutego: Sinohydro z kontraktem drogowym w Rumunii. Rumuńska spółka państwowa Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (CNAIR), zajmująca się krajową infrastrukturą drogową poinformowała, iż 11-kilometrowa dwupasmowa obwodnica Bukaresztu łącząca stolicę z drogą krajową DN2 (trasa Bukareszt—Mołdawia) oraz autostradą A2 (łączącą Bukareszt z Konstancą), zostanie zmodernizowana do standardu czteropasmowego poprzez chińskie Sinohydro w ciągu 15 miesięcy od momentu podpisania umowy. Kontrakt opiewa na sumę 50 mln EUR.

28 lutego: port w Pireusie przystosowany do obsługi kontenerowców typu Taurus. Chińskie COSCO dokonując rozbudowy greckiego terminala kontenerowego umożliwiło cumowanie jednej z największych jednostek na świecie. Taurus mierzący 400 m. jest największym tego typu statkiem możliwym do obsługi w pireuskim porcie. Na jego pokład można jednorazowo załadować do 20 tys. kontenerów TEU. Dziewięć rejs Taurusa z Chin przez Pireus do Rotterdamu został uświetniony ceremonią powitalną, w której uczestniczył m.in. grecki minister żeglugi Panayiotis Kouroumbilis. Prezes zarządu Piraeus Port Authority, Fu Chengqiu stwierdził, iż port w Pireusie ma aspirację stać się najlepszym portem na Morzu Śródziemnym a w ciągu najbliższych 2-3 lat będzie jednym z 30. największych portów handlowych na świecie. Przypomnijmy, iż przed przejęciem przez chińskie COSCO, port ten był sklasyfikowany na 93. miejscu światowego rankingu portów kontenerowych. Obecnie, znajduje się na 38. pozycji (2017).

KOMENTARZ

1. Przy okazji rozbudowy greckiego portu w Pireusie, należy zwrócić uwagę na agresywną politykę ChRL w kontekście rozbudowy i przejęć europejskich terminali kontenerowych. W zeszłym miesiącu COSCO sfinalizowało również przejęcie portu w belgijskim Zeebrugge, drugim co do wielkości porcie w kraju. Inwestycje w infrastrukturę portową ze strony Chin są jednym z namacalnych przejawów ambicji Pekinu w celu fizycznego połączenia Chin i Europy drogą morską, drogową oraz kolejową. Akumulacja chińskiego kapitału na europejskim wybrzeżu wpisuje się również w narrację inicjatywy Pasa i Szlaku, ku aprobachie rządzących. Jasnym jest, iż geopolityczne podłoże takiego stanu rzeczy ma na celu zmniejszenie zależności Chin od

zewnętrznych czynników oraz zwiększenia chińskich wpływów na świecie – zarówno tych gospodarczych jak i politycznych. Nie trzeba również przypominać, iż jest to symboliczna „wygrana” Chin na arenie międzynarodowej, stanowiąc element zacieśniający pamięć po XVIII-wiecznym stuleciu upokorzeń zadanych Chinom przez zachodnie mocarstwa. Rosnąca liczba państw Półwyspu Bałkańskiego objętych chińskimi inwestycjami infrastrukturalnymi rodzi poważne obawy w kontekście wcielenia tychże w struktury Unii Europejskiej. Pytaniem otwartym pozostaje kwestia, kiedy rząd w Pekinie zacznie wykorzystywać swą ekonomiczną pozycję w Europie Południowej do zdecydowanych nacisków politycznych. Wystarczy przypomnieć stanowisko Grecji na forum Unii Europejskiej wobec kwestii praw człowieka w Chinach oraz konfliktu na Morzu Południowochińskim po gigantycznej inwestycji w port w Pireusie w 2010 roku.

2. Problematyka zachodniej część Półwyspu Bałkańskiego wciąż pozostaje jednym z kluczowych zagadnień na forum Unii Europejskiej. Pozytywnym efektem ubocznym wyraźnej ofensywy inwestycyjnej ze strony UE, Chin, USA i Rosji są postępujące usprawnienia infrastruktury regionu. Przykładem ostatniej aktywności UE na tym polu jest inwestycja Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w Bośni i Hercegowinie oraz Republice Serbskiej. Ponad 700 mln EUR zostanie przekazanych na budowę infrastruktury drogowej, która ma być kluczowym wymogiem dla integracji BiH z regionem oraz wzmocnienia więzi gospodarczych z Europą Zachodnią. Oprócz inicjatyw gospodarczych, UE przyjęła również ofensywę polityczną, próbując rozwiązać zagadnienia opóźniające potencjalną akcesję Państw Bałkańskich do UE. Przykładem takich działań są macedońskie starania normalizacji stosunków z Grecją poprzez zmianę nazwy kontrowersyjnego w oczach Greków lotniska im. Aleksandra Wielkiego. Spór o spuściznę historyczną zmusił macedoński rząd do zmiany nazwy portu lotniczego na Międzynarodowe Lotnisko Skopje oraz usunięcia pomnika Aleksandra Wielkiego z głównego placu miasta stołecznego Macedonii. Starania te mają doprowadzić do złagodzenia greckiego stanowiska w sprawie dołączenia Macedonii w struktury UE oraz NATO. Ponadto, ofensywa polityczna dotyczy również rozwiązania kwestii Kosowa. 17 lutego br. Kosowo świętowało dziesięciolecie uzyskania niepodległości od Serbii. Unijny komisarz ds. Europejskiej Polityki Sąsiedztwa i negocjacji akcesyjnych, Johannes Hahn powiedział, iż Serbia będzie musiała osiągnąć i wdrożyć prawnie wiążące porozumienie w sprawie stosunków ze swoją byłą prowincją i poddać się szeregowi reform, jeśli serbski rząd chce przystąpić do wspólnoty europejskiej do 2025 roku. Kosowo obecnie uznawane jest przez 115 krajów, w tym 23 z 28 członków UE, natomiast poważnym problemem Kosowa jest weto sojuszników Serbii – Rosji i Chin w sprawie jego członkostwa w ONZ. Serbski prezydent Aleksandar Vucic w rozmowie z Hahnem stwierdził, iż kompromis można osiągnąć tylko w momencie, gdy obie strony „będą w stanie poświęcić pewne kwestie” na rzecz normalizacji stosunków. Poza tym, wciąż aktualny pozostaje problem otwartych granic z Chorwacją i Bośnią po rozpadzie Jugosławii – kwestia ta również musi zostać uregulowana przed ewentualną akcesją.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

